

SPRAWOZDANIA

Jolanta Szulc

Instytut Nauk o Kulturze
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: jolanta.szulc@us.edu.pl
 <https://orcid.org/0000-0002-8926-3098>

XV Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej (Kraków, 23–24 września 2019 r.)

W dniach 23–24 września 2019 r. odbyło się XV Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Informacji Naukowej przy współpracy merytorycznej Zakładu Zarządzania Informacją Instytutu Studiów Informacyjnych Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Międzynarodowego Towarzystwa Organizacji Wiedzy (International Society for Knowledge Organization – ISKO), ISKO PL. Tegoroczne spotkanie, pod patronatem Komitetu Naukoznawstwa PAN, miało miejsce na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, pod hasłem „Informacja – Wiedza – Innowacje w europejskiej przestrzeni informacyjnej”.

Przestrzeń informacyjna definiowana jest „jako wielowymiarowy, dynamiczny, otwarty zbiór treści (danych i informacji), ich nośników oraz użytkowników” (Kisiłowska, 2011, s. 49). Natomiast europejska przestrzeń informacyjna to „koncepcja realizowana w ramach strategicznej inicjatywy Unii Europejskiej »i2010«” (*Strategia*, 2008, s. 83; Pietruch-Reizes, 2011). Koncepcja ta była i jest przedmiotem wielu dokumentów Unii Europejskiej, takich jak: (*Komisja Wspólnot Europejskich*, 2005), (*Decyzja*, 2006), (*Komisja Europejska*, 2018). W ich świetle tworzenie europejskiej przestrzeni informacyjnej to wieloletni i skomplikowany proces, obejmujący szereg szczegółowych zagadnień z zakresu innowacji, badań naukowych i technologii. Niektóre z tych zagadnień były przedmiotem XV Krajowego Forum Informacji Naukowej i Technicznej w Krakowie.

Uroczystego otwarcia Forum dokonali: Prezes Polskiego Towarzystwa Informatyki Naukowej Diana Pietruch-Reizes (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), Prezydent ISKO w Polsce Wiesław Babik (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) oraz Dyrektor Instytutu Studiów Informatycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie Remigiusz Sapa.

Pierwszą sesję, którą prowadziła Katarzyna Materska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), poświęcono problemom badawczym dotyczącym pojęcia informacji w kontekście badań transdyscyplinarnych, bezpieczeństwa etycznego oraz transferu wiedzy. Jako pierwszy wystąpił Rafał Maciąg (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) z referatem pt. *Informacja jako przedmiot badań interdyscyplinarnych*, w którym omówił perspektywy badawcze informacji i wiedzy oraz zaproponował nowe podejście badawcze z wykorzystaniem teorii przestrzeni dyskursywnej. W drugim wystąpieniu, zatytułowanym *Bezpieczeństwo etyczne w sieci informacji*, ks. Michał Drożdż (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) zwrócił uwagę na potrzebę bezpieczeństwa etycznego człowieka w sieci i etykę algorytmów, będącą gwarancją takiego bezpieczeństwa. Kolejny referat, pt. *Transfer wiedzy naukowej w kontekście Europejskiej przestrzeni badawczej*, wygłosiła D. Pietruch-Reizes, która na podstawie kluczowych dokumentów Unii Europejskiej: aktów prawnych, opinii i sprawozdań, przybliżyła działania w europejskiej przestrzeni badawczej. W tej sesji zaplanowano także wystąpienie Jarosława Packa (Uniwersytet Śląski w Katowicach) pt. *Pole semantyczne terminu informacja w wybranych dyscyplinach*.

W sesji drugiej, moderowanej przez Marzenę Świgoń (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) oraz Mirosława Górnego (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), omówiono wybrane elementy procesu informacyjnego. I tak M. Górny w referacie pt. *Znaczenie świadomości informacyjnej w procesie wyjaśniania zachowań twórców i użytkowników informacji* zwrócił uwagę, że zachowania informacyjne kształtowane są również (a być może przede wszystkim) przez interesy twórców i odbiorców informacji. Następnie M. Świgoń w prelekcji pt. *Komunikacja naukowa w dobie mediów społecznościowych* omówiła zagadnienie komunikacji naukowej: formalnej (dostępność publikacji i danych o cytowaniach tych publikacji w sieci) i nieformalnej (dyskusje i komentarze związane z nauką, prowadzone na blogach, platformach, serwisach internetowych). Katarzyna Papież-Pieniążek (Uniwersytet Śląski SPIN-US Sp. z o.o.) w wystąpieniu pt. *Proces komercjalizacji wiedzy i technologii przy udziale spółek celowych* zdefiniowała kluczowe kryteria oceny działalności spółek celowych na przykładzie jednej

z aktywnie działających spółek celowych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Stanisław Skórka (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) w prezentacji pt. *Sortowanie kart jako metoda projektowania organizacji informacji dla środowisk cyfrowych* przybliżył zasady procesu kategoryzacji informacji pokazywanych na stronach internetowych lub w aplikacjach. W tej sesji zaplanowano także wykład Hanny Batorowskiej (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) pt. *Informatologiczny kontekst kultury bezpieczeństwa* oraz wystąpienie Renaty Frączek (Uniwersytet Śląski w Katowicach) pt. *Instituty naukowo-badawcze w nowej rzeczywistości: wybrane aspekty*.

Tematem przewodnim sesji trzeciej był jubileusz 25 lat ISKO w Polsce. International Society for Knowledge Organization (ISKO), wywodzące się z Deutsche Gesellschaft für Klassifikation, powstało 22 lipca 1989 r. i jest najważniejszym międzynarodowym towarzystwem naukowym zajmującym się teorią i praktyką organizacji wiedzy. Skupia specjalistów z różnych dziedzin, takich jak: informatologia, filozofia, językoznawstwo, informatyka. Towarzystwo publikuje czasopismo „Knowledge Organization”, a jego ogólnościatowy zasięg wspierany jest przez regionalne oddziały (Babik, 2006; ISKO, 2020; ISKO PL, 2020).

Przemiany i kierunki rozwoju tej międzynarodowej organizacji w Polsce przedstawił prowadzący tę sesję Prezydent ISKO w Polsce od 2006 r. W. Babik w referacie pt. *International Society for Knowledge Organization w Polsce: historia, teraźniejszość i przyszłość*. Z kolei nowe, innowacyjne sposoby odkrywania danych w ramach inicjatywy Discovery GO FAIR Implementation Network omówiła K. Materska podczas wystąpienia pt. *Poszukiwanie czy wykrywanie naukowych rezultatów*. Natomiast sposoby wizualizowania opowiadanych lub zapisanych historii przybliżyła Małgorzata Janiak (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) w prezentacji pt. *Elementy wizualizacyjne jako ważny czynnik podkreślania treści w narratologii / storytellingu*. Przedmiotem wykładu Anny Osiewalskiej (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) pt. *Dziesięć lat drogi w świat: Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics (CEJEME) w latach 2009–2018* była charakterystyka czasopisma „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics” z wykorzystaniem narzędzi bibliometrycznych. W tej sesji zaplanowano także wystąpienie jubileuszowe Krysstyny Siwek, pełniącej funkcję krajowego koordynatora ISKO w Polsce w latach 1995–2006.

W sesji czwartej, moderowanej przez M. Janiak, podejmowano problemy związane z ochroną zasobów cyfrowych oraz działalnością usługową współczesnych bibliotek akademickich. Grzegorz Gmiterek (Uniwersytet Warszawski) w wystąpieniu pt. *Aplikacje mobilne a bezpieczeństwo informacyjne ich użytkowników* wskazał kluczowe zagrożenia dotyczące informacji osobistej zarządzanej za pomocą mobilnego oprogramowania w urządzeniach przenośnych. Anna Matysek (Uniwersytet Śląski w Katowicach) w prezentacji pt. *Cyfrowe ślady a prywatność w Internecie* omówiła narzędzia pozwalające sprawdzić i/lub usunąć cyfrowe ślady użytkowników mediów społecznościowych, przeglądarek internetowych, forów internetowych i aplikacji mobilnych. Jolanta Szulc (Uniwersytet Śląski w Katowicach) w wykładzie pt. *Standaryzacja i koordynacja prac w zakresie ochrony danych cyfrowych (digital curation): praktyka instytucji europejskich i amerykańskich* przedstawiła aktualny stan badań i omówiła najlepsze praktyki w zakresie ochrony danych cyfrowych (*digital curation*). Beata Chrapczyńska (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) wygłosiła referat pt. *Mocne strony biblioteki akademickiej – aktualna oferta dla środowiska macierzystej uczelni*, w którym omówiła najnowsze rozwiązania i działania biblioteki, wspierające procesy parametryzacji i ewaluacji uczelni. Natomiast Dagmara Bubel i Alicja Paruzel (Politechnika Częstochowska) podczas prelekcji pt. *Aktywność informacyjno-biblioteczna Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej na rzecz regionu* zreferowały działania biblioteki skierowane bezpośrednio do mieszkańców terenu.

W sesji piątej, zatytułowanej *Działalność informacyjna i technologie informacyjne: z prac instytutów badawczych*, wskazano problemy organizacji informacji w środowisku cyfrowym. Anna Gałęcka (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Drewna) i Agnieszka Klembalska (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych) w referacie pt. *Repozytoria cyfrowe instytutów badawczych w transferze wiedzy z instytucji badawczych do przedsiębiorstw* zwróciły uwagę na rolę otwartych repozytoriów cyfrowych w dostosowaniu działalności upowszechniającej wyniki prac naukowych i badawczych do wymogów współczesnej nauki i gospodarki. Bogusława Lewandowska-Gruszka i Józef Lewandowski (Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN) w prelekcji pt. *Organizacja informacji w środowisku cyfrowym. Przykład bibliotek cyfrowych* podjęli temat bibliotek cyfrowych jako systemów informacyjnych oferujących modele wyszukiwania informacji relewantnej i umożliwiających zaspokojenie potrzeb informacyjnych użytkowników. Z kolei Agnieszka Młodzka-Stybel (Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy) w wystąpie-

niu pt. *Zbiór zdigitalizowanych wydawnictw archiwalnych Biblioteki CIOP-PIB* przedstawiła przebieg prac nad digitalizacją gromadzonych w Bibliotece wydawnictw archiwalnych poświęconych bezpieczeństwu pracy. Aneta Stańczak-Gąsiewska (Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy) i ponownie A. Młodzka-Stybel (Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy) w prezentacji pt. *Tematyczne zestawienia źródeł informacji dziedzinowej Biblioteki CIOP-PIB* przybliżyły zasady tworzenia tematycznych zestawień piśmiennictwa z dziedziny bezpieczeństwa pracy. Na zakończenie tej sesji Witold Sygocki (Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy) wygłosił wykład pt. *Wskaźniki biblio- i altmetryczne w publikacjach z zakresu BHP – ich znaczenie dziś i rola w przyszłości*, w którym omówił wskaźniki wykorzystywane do ewaluacji instytucji i oceny dorobku osób prowadzących badania w Polsce.

Konferencję zakończyła dyskusja oraz podsumowanie przedstawionych poglądów i wniosków z badań prowadzonych zarówno przez teoretyków, jak i praktyków. W. Babik podkreślił różnorodność omawianych zagadnień. D. Pietruch-Reizes podziękowała wszystkim uczestnikom za udział w obradach i zaprosiła na kolejne spotkanie w ramach Forum.

Szczegółowe informacje na temat wydarzenia dostępne są na stronie domowej Polskiego Towarzystwa Informacji Naukowej, w zakładce *Konferencje (Polskie, 2020)*.

Literatura

- Babik, W. (2006). ISKO Activities in Poland. ISKO News. Ed. H. Albrechtsen. *Knowledge Organization* (2), 122–123.
- Decyzja nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013). (2006). Pobrane z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32006D1639> (5.02.2020).
- ISKO International Society for Knowledge Organization. Pobrane z: <https://www.isko.org/> (5.02.2020).
- ISKO PL. Międzynarodowe Towarzystwo Organizacji Wiedzy. Pobrane z: <http://skryba.inib.uj.edu.pl/isko/> (5.02.2020).
- Kisilowska, M. (2011). Przestrzeń informacyjna jako termin informatologiczny. *Zagadnienia Informacji Naukowej* (2), 35–52.
- Komisja Europejska (2018) Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Komunikat „W kierunku wspólnej europejskiej prze-

- strzeni danych”. Pobrane z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0232> (5.02.2020).
- Komisja Wspólnot Europejskich (2005) Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „i2010 – Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia”. Pobrane z: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0229:FIN:PL:PDF> (5.02.2020).
- Pietruch-Reizes, D. (2011). Przestrzeń informacyjna Unii Europejskiej. *PTINT Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej*, 19(1–2), 52–58.
- Polskie Towarzystwo Informacji Naukowej. Pobrane z: <http://www.ptin.us.edu.pl/> (5.02.2020).
- Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013. Załącznik 1. (2008). Pobrane z: http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/spoleczenstwo_informacyjne/dokumenty/Zalacznik_nr_1.pdf (5.02.2020).

Tekst wpłynął do redakcji 22 lutego 2020 r.